

Dkt. August Konkeli, Mithali, Kikao cha 3

© 2024 August Konkeli na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mithali. Hiki ni kikao namba tatu, mhadhara wa kwanza, The Gang, Wito wa Lady Wisdom.

Karibu tena katika Mithali, kipindi chetu cha tatu katika mfululizo huu wa mihadhara.

Katika kipindi kilichopita, tulitanguliza Mithali 1, mstari wa 1 hadi 7. Hapa tunataka kujulishwa kwa sehemu nzima ya mafundisho ambayo tulisema ilikuwa sehemu kubwa ya sura ya 1 hadi 9. Katika sehemu hii ya mafundisho ya Mithali kuna mfululizo wa hotuba. Nimewaita mihadhara. Hilo linaweza kuwa neno baya kwa sababu unapofikiria hotuba, unaweza kufikiria profesa, labda mtu kama mimi, ambaye anaruka bila kikomo mbele ya darasa na anaweza kupooza akili nzuri zaidi kwa dakika chache tu.

Kweli, hiyo sio nini haya yanahusu hata kidogo. Wao ni mazungumzo. Wao ni baba daima akihutubia mwanawe, ambayo ni neno la kawaida.

Inapaswa kujulikana katika lugha ya Kiebrania. Lugha ya Kiebrania, kama lugha nyingi za ulimwengu, inatofautishwa na matumizi ya jinsia katika kuwezesha kazi ya nomino. Kwa hivyo, hujui kama nomino ni kiima, kitu, kitu kisicho cha moja kwa moja, au kiima.

Inaendana na jinsi nomino inavyotambulishwa kulingana na jinsia yake, ambayo huleta mkanganyiko kidogo wakati mwingine wakati nomino inahusisha pia tofauti ya kijinsia ya jinsia, kama mwana au binti. Na kwa hivyo lugha nyingi katika suala hilo huwa za jumla na zinajumuisha. Ndivyo ilivyo kwa Kiebrania kwa neno mwana.

Na lugha ya Kiingereza ilikuwa hivyo kwa neno mtu. Lakini bila shaka, yote yamebadilika. Kwa hivyo hapa tuna baba akimtambulisha mtoto, na utaona hiyo ikitokea haswa mara 10 katika sura tisa za kwanza.

Sasa, kuna mwingiliano mbalimbali, na aina nyingine za habari zinazotolewa kati ya mazungumzo haya madogo 10 ya sura tisa za kwanza. Lakini tutaanza na mazungumzo ya kwanza. Sasa, kwa nini mazungumzo yanaanza hapa, mara tu baada ya utangulizi, ambao unafuatwa na mwito wa Bibi Hekima katika sura hii, hauonekani tena kwetu.

Hatujui jinsi mkusanyo wa Methali ulivyotokea. Ni jambo la busara vya kutosha kwa sababu kile ambacho Mithali hufanya ni kutambulisha jinsi mazungumzo haya yanafanyika. Kwa hivyo hapa ndio ya kwanza.

Sikia, mwanangu, mafundisho ya baba yako. Sikiliza mafundisho ya mama yako, maana ni taji ya neema shingoni mwako. Ni shada la maua juu ya kichwa chako.

Jambo la kutofautisha na la heshima zaidi uwezalo kufanya, cheo cha juu zaidi uwezacho kuwa nacho katika uhusiano wa kijamii, kwa kadiri mtu mwenye hekima anavyohusika, huanza kwa kuwasikiliza wazazi wako. Waheshimu baba yako na mama yako. Hiyo ndiyo tabia ya mtu anayemcha Bwana.

Na kwa hivyo, mazungumzo haya yote huanza kwa njia hiyo. Wewe ni mtu ambaye anahitaji kujua. Ustadi wa maisha hauji tu kwa kawaida.

Na kuna chanzo kimoja cha maarifa hayo kwao. Na chanzo hicho cha kimantiki ni watu waliokupa uhai ili sasa uwe sehemu ya familia na upo katika ulimwengu huu. Kwa hivyo hii ni dhana ya njia ya msingi ambayo jamii itaenda kufanya kazi.

Kama mama yangu alivyokuwa akisema katika methali, ndivyo nyumba inavyoenda, ndivyo taifa linavyoenda. Jamii daima imeundwa karibu na nyumba. Na nyumba lazima zijumuishe ujuzi wa watoto kuhusu wazazi wao halisi wa kibiolojia.

Kila mtoto anataka kujua hilo. Hakuna ubaguzi kwa sheria hiyo. Sio kila mtoto anafanya.

Huo ndio ukweli wa kusikitisha wa kuvurugika kwa jinsi familia inavyopaswa kuwa. Kila mzazi anataka kuwa na mtoto anayewaelewa, kuwasikiliza na kuwaheshimu. Huo ni uhusiano wa asili tu, uhusiano ambao hauwezi kuvunjwa bila kujali jinsi tunavyojaribu kufafanua upya familia.

Naam, mtu anayemcha Bwana na mwenye hekima anajua hilo. Kwa hivyo, kufundisha hufanyika katika familia. Na tuna vijisehemu vidogo vya hilo katika maandiko.

Katika 1 Wafalme 1:6, sababu ya kuwepo uasi ndani ya nyumba ya Daudi ni kwamba alishindwa kumwadhibu Adonia, na kushindwa kumrekebisha. Kwa hivyo, methali hutoa na kuwakilisha maagizo haya ya wazazi. Sio darasa, lakini mazungumzo haya madogo, yanaweza kutokea katika aina yoyote ya muktadha, ambayo ni bora zaidi kuliko darasani.

Na kwa kweli, ujana sio mtoto tu. Kijana katika kitabu cha Mithali, neno na'ar, daima hurejelea mtu, angalau katika umri wa ujana, mtu anayeingia katika wakati wa utu uzima, na mtu anayehitaji kujifunza jinsi jamii itafanya kazi. Na hivyo hekima inatoa aina hii ya ukweli.

Ni elimu muhimu na ya msingi ambayo iko. Na kama tunavyoona katika Mithali, na katika madokezo yake mbalimbali, Torati, mafundisho ya Musa, ilikuwa ya msingi

kwa maagizo haya yote. Kilichopaswa kujifunza ni yale mambo ya msingi ambayo Mungu alisema juu ya kumheshimu baba yako na mama yako, sio kuua, sio kuiba, kutozini, na kadhalika.

Maadili haya yote ya msingi ni mambo ambayo wazazi wanapaswa kuwafundisha watoto wao. Sasa, kuna changamoto kubwa kwa vijana. Changamoto kubwa kwa vijana daima ni marafiki zao.

Vijana wote wanataka kukubalika. Hiyo ndiyo shauku yao. Kwa hiyo, wanataka kuunganishwa katika familia zao na wapendwa wao.

Lakini nje ya familia zao wenyewe, wanataka kukubalika. Sasa, hili linakuwa tatizo kubwa ikiwa, kwa kweli, kitengo cha familia kinavunjika na watoto hawana utunzi wa wazazi jinsi wanapaswa. Hata hivyo, jambo lingine la hakika ni kwamba, jambo lililo katika mioyo yetu sote ni jaribu hili la kujiamulia lililo jema.

Tutaamua ni nini kilicho sahihi na ni kipi ambacho si sahihi. Na bila shaka, tunapofanya hivyo, bila kumwogopa Mungu na hekima, maamuzi yatakuwa mabaya sikuzote. Na kwa hivyo, hotuba hii ya kwanza tuliyo nayo hapa ni moja ambayo tunahitaji kuwa waangalifu juu ya chaguo la marafiki zetu.

Marafiki tunaowachagua wakati mwingine huwa kundi. Tunaweza kuwaita kikundi. Lakini wakati mwingine wao ni mbaya zaidi.

Tunawaita genge. Na genge hilo lina nia ya maslahi yake binafsi. Kifungu hiki kinaelezea kwa njia ya picha zaidi asili ya genge, maadili yake, na jinsi linavyofanya kazi.

Na kwa maana hii, haijabadilika hata kidogo tangu mazungumzo ya baba katika wakati ambapo methali hii iliunganishwa hadi siku zetu hizi. Je, genge linaahidi nini? Kweli, walisema, sisi ni marafiki zako. Tutakupa ushirika.

Zaidi ya hayo, tutashikamana. Tutakuwa na mfuko mmoja mkubwa wa pesa, na tutashiriki. Na tutapataje mfuko huu mkubwa wa pesa? Kweli, unaichukua kutoka kwa watu walio nayo.

Utapata wapi tena? Na kwa hivyo, baba katika sehemu mbili hapa basi anamwonya mwana. Hapa kuna rufaa. Hapa kuna mbinu.

Lakini hii ndiyo matokeo. Magenge haya yenye jeuri yanakuwa wahanga wa jeuri yao. Unapoishi kwa upanga, unakufa kwa upanga, nadhani, ni njia mojawapo ya kuiweka.

Na hivyo, kwa kweli, vurugu ni mtego. Sasa, kuna swali fulani hapa kuhusu jinsi aya ya 17 inapaswa kufasiriwa kama sitiari. Inasema nini kuhusu ndege na mtego? Je, ni

kusema kwamba ndege akikuona ukiweka mtego, ni wazi atakaa kando? Au je, inasema kwamba unaweza kuweka mtego mbele ya ndege wakati anatazama, na bado ataruka moja kwa moja ndani yake? Methali inaweza kusomwa kwa njia zote mbili.

Lakini napenda njia ya mwisho kwa sababu nadhani ni kweli zaidi . Baba yangu alikuwa akitega wanyama. Mnyama haogopi kukuona ukiweka mtego.

Mara nyingi, wao ni...Unafunga... Vema, tulikuwa tukiwatega sungura. Ninatambua kwamba hilo linaweza kuwa jambo la kuchukiza sana kwa baadhi ya watu siku hizi, lakini ni jinsi tulivyowakamata ili kuwalisha kuku. Lakini sungura hajali wewe kufunga mtego.

Hiyo haina shida hata kidogo. Na bado atakimbia moja kwa moja ndani yake. Na nadhani hivyo ndivyo methali inavyosema kuhusu kutega nyavu kwa ndege.

Unaweza kuweka wavu, na unaweza kueneza mbegu ndani yake, na ndege inaweza kukuangalia ukifanya. Ameghafilika nalo. Ataruka moja kwa moja ndani yake na kukamatwa.

Sasa, kwangu, hiyo ndiyo picha nzuri zaidi ya kile kinachotokea na genge. Unaweza kutaja kile kinachotokea kwa mwanachama huyu wa genge, mwanachama huyu wa genge, mwanachama huyu wa genge, na mwisho mbaya ambao wanafika, na matokeo mabaya ambayo yako, lakini haijalishi. Mtu huyo bado atajiunga na genge.

Inatokea wakati wote. Huu ni wasiwasi wa baba. Kwa hivyo, ana wasiwasi kwamba udanganyifu huu usifanyike.

Washiriki hawa wa magenge, mwishowe, ni maisha yao wenyewe ambayo yako hatarini. Uchoyo wao unaenda kuwaangamiza. Hii inatuleta basi kwenye tatizo la mpumbavu, yule ambaye hana hofu ya Bwana.

Na hii kwa kweli, kama sisi kujifunza katika Mithali, ni karibu kila mtu. Na tunaona kwamba hapa kutokana na mwito wa Bibi Hekima, ambao ni mstari wa 20 hadi 33 katika sura ya 1. Sasa, kuna aina fulani ya muundo wa ajabu, kama tunavyouita. Kwa maneno mengine, inaisha inapoanza, na inakua hadi jambo kuu.

Na jambo kuu ni lile lililo katikati. Katika hali hii, ni aya za 26 na 27 za mwito wa Bibi Hekima, ambamo, wakati msiba unakuja, hekima haiwezi kufanya chochote isipokuwa kusema kweli, Nilikuambia hivyo. Huenda vijana wakajiunga na genge hilo, na huenda vijana wakapatwa na matokeo ya kujiunga na genge hilo.

Na nini kinaweza kusemwa? Kweli, hakuna chochote zaidi ya, nilikuambia hivyo. Hicho ndicho kiini cha hatua hii, ya wito huu, ambamo Bibi Hekima huvutia kila mtu. Lakini yeye huvutia kila mtu.

Yuko hadharani. Yuko kwenye njia panda, kwenye mitaa ya lango. Kila jiji, jiji kuu, limezungukwa na ukuta.

Na kwa hivyo, ina mlango mmoja muhimu ambao hulinda kila mtu ndani ya jiji. Na kwenye mlango huo, lazima ufuatilie kila mtu anayekuja na kuondoka. Unataka kujua kama maadui wanajipenyeza mjini au la.

Na kwa hivyo, ina maeneo ya wazi, na ina ofisi mbalimbali kila upande wa lango ambamo unaweza kushughulika na shughuli na biashara ambazo huenda zinaendelea nje ya jiji. Na kisha, kutoka kwa lango, njia zinatofautiana hadi maeneo mbalimbali ya jiji. Na ni pale pale, kwenye kona hiyo, kwenye sehemu hiyo, kwenye kichwa hicho, kama aya hizi zinavyosema, ndipo Bibi Hekima anafanya rufaa yake.

Na yeye kuwaambia gullible kwamba wanapaswa kukua. Anawaambia, anaonya dhidi ya majivuno ambayo huthamini dharau, au dhidi ya madoa wanaodhani tayari wanajua kila kitu. Anawaita warudi kwenye masahihisho.

Kwa sababu wasipofanya hivyo, wakiikataa hekima, tayari mkono wake umenyooshwa. Hilo ni onyo. Wanakataa masahihisho na shauri hili ambalo anatoa.

Hilo litakuwa balaa. Na hivyo, dharau na dhihaka zitakuja. Kifo chao kitaenda kama dhoruba.

Siku ya msiba inakuwa siku ya taabu na siku ya mateso. Kwa hiyo, hatima ya mjinga ni kwamba wamefanya kosa la kutomcha Bwana. Kweli anachofanya katika onyo hili kwa mjinga ni kuwaita wenye busara.

Anawatia moyo. Anawaomba wawe makini. Kwa kweli hana matumaini kwa mjinga.

Kwa sababu mara tu wamefanya uamuzi huo, mara tu wamekataa hofu ya Bwana, wanakuwa wasioweza kurekebisha. Sasa, bila shaka, hii sio sheria kamili. Hii haimaanishi kwamba watu ambao wamekwenda njia ifaayo kamwe hawageuzi njia ya maisha yao na kujifunza kumcha Bwana.

Sivyo anavyosema Lady Wisdom. Lakini anasema ni kanuni. Sheria ni kwamba mara tu unapoweka njia yako ya maisha, inakuwa isiyo ya kawaida sana kwamba inabadilika.

Isipokuwa inathibitisha sheria kwa maana hiyo. Na kwa hivyo, kinachopaswa kuanza ni kumcha Bwana na marekebisho yanayokuja na mafundisho haya. Ujuzi wa kibinadamu peke yake una dosari.

Inakataliwa kwa madhara ya mtu anayeipuuza. Mpumbavu atakufa kwa sababu ya kutangatanga katika njia zisizo sahihi. Lakini watiifu, na hili ndilo jambo muhimu, ni wale ambao wataishi kwa uhakika.

Na kinyume chake, wataishi na usalama kwa sababu hawana haja ya kuogopa siku ya shida, ambayo inakuja.

Huyu ni Dk. August Kunkel katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mithali. Hiki ni kikao namba tatu, mhadhara wa kwanza, The Gang, Wito wa Lady Wisdom.